

cultuur eindhoven

Advies Cultuurraad Muziekgebouw 2022-2024

Eindhoven, 24 november 2021

Beoordeling subsidieaanvraag Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024

Hoofdstuk 3 Meerjarige subsidie – Eindhovense Basis

Muziekgebouw

Inleiding

Het Muziekgebouw Eindhoven wil verbinden door muziek. Met een breed aanbod op het gebied van klassieke muziek, wereldmuziek, pop en jazz, wil het van betekenis zijn voor een grote en diverse groep mensen.

In de periode 2022-2024 slaat het Muziekgebouw een nieuwe weg in waarbij verbinding, innovatie en ondernemen kernwoorden zijn. Om de nieuwe koers te realiseren wil de organisatie het gebouw meer openstellen en publieksgericht werken.

Muziekgebouw Eindhoven N.V. vraagt aan voor de functie concertzaal. De functie specifieke eisen daarvoor zijn het bieden van een breed en divers aanbod en het bereiken van een groot en breed publiek.

Het Muziekgebouw vraagt een subsidie van € 4.656.810,00 per jaar, € 13.970.430,00 totaal voor de periode 2022-2024, op een totale begroting van € 31.095.684,00.

Beoordeling

De Cultuurraad heeft de aanvraag beoordeeld door deze te toetsen zoals beschreven in artikel 30 van de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024.

De Cultuurraad is van mening dat wordt voldaan aan de vereisten zoals beschreven in artikel 27.1 g t/m j en 27.4.

Zij heeft ook geconstateerd dat niet is voldaan aan de vereiste van artikel 7.7. Ondanks een negatief eigen vermogen is er geen plan van aanpak waaruit blijkt dat er geen gevaar is voor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Artistiek-inhoudelijke kwaliteit

Het Muziekgebouw is een belangrijk podium voor live muziek in Eindhoven. Met een programmering van klassieke muziek, wereldmuziek, pop en jazz is de organisatie in staat een breed publiek te bedienen.

Het Muziekgebouw geeft met dit plan aan hoe het zich onder leiding van een nieuwe directeur de komende jaren wil ontwikkelen. Verbinden, innoveren en ondernemen zijn terugkerende begrippen en volgens de commissie sluit het plan daarmee goed aan op de tijdgeest. De manier waarop Muziekgebouw dat vorm wil

geven, door een toegankelijk podium en huiskamer voor de hele stad te zijn vindt ze een mooie, maar ook uitdagende ambitie. De programmalijnen 'place to make', 'place to work', 'place to grow' en 'place to be' passen daar volgens haar goed bij. In deze programmalijnen beschrijft het Muziekgebouw uiteenlopende activiteiten als 'Your World, Your Music' en 'World of Games in Concert' waarmee ze nieuwe markten wil bereiken. Met het presenteren van innovatieve technologie sluit het Muziekgebouw aan bij de mogelijkheden en het imago van Eindhoven en toont hierin oorspronkelijkheid. De commissie vindt dat de aanvraag door deze nieuwe initiatieven een energieke en enthousiaste sfeer oproept.

Daarnaast ziet de commissie voortzetting van de vertrouwde programmering. Deze past als basis bij een voorziening met een dergelijke brede opdracht, maar verrast niet. In relatie tot de ambitieuze visie zou een meer avontuurlijke programmering beter aansluiten volgens haar. Dat is in de aanvraag echter niet beschreven.

Voor wat betreft specifieke onderdelen in het activiteitenplan gericht op diversiteit en inclusie mist de commissie de onderbouwing van de behoefte van de doelgroep zelf. De stap om met doelgroepen in gesprek te gaan en ambassadeurs in te zetten wordt benoemd, maar ligt niet ten grondslag aan het gepresenteerde activiteitenplan. Dit plan geeft al een duidelijke richting aan de programmering, maar gesprekken met de doelgroepen moeten nog plaatsvinden. De commissie vraagt zich daarom af of er in deze programmering voldoende ruimte is voor aanpassingen naar aanleiding van toekomstige gesprekken met de doelgroepen. Dat geldt volgens de commissie ook voor de invulling van de lijn 'place to make'. Ze vindt het daarom nog onzeker of de programmering ook echt het beoogde effect krijgt.

De algemene indruk van de commissie is dat het een positief, prettig en toekomstgericht plan is. Het Muziekgebouw benoemt een optimistische nieuwe koers, dat is lovenswaardig. De commissie ziet ook duidelijk dat het een plan van een organisatie in transitie is. Concrete stappen om de artistieke vertaalslag te maken en de vernieuwing vorm te geven zijn nog niet helder uitgewerkt. Ze is van mening dat het Muziekgebouw ruimte moet krijgen om de komende 3 jaar aan deze insteek te werken.

Zakelijke kwaliteit

De commissie vindt het format van de begroting duidelijk, deze geeft voldoende zicht op de exploitatie. Ze ziet de nieuwe inhoudelijke ambities op het gebied van publieksbereik, faciliteren van makers en cultuureducatie echter nog onvoldoende vertaald in de gepresenteerde begroting. De nieuwe programmaonderdelen en een uitgebreidere openstelling van het gebouw zullen extra kosten met zich meebrengen. Een doorrekening daarvan is niet opgenomen in de begroting. Het Muziekgebouw lijkt vervolgens wel een voorschot op de groei van bezoekers en inkomsten als gevolg van het nieuwe programma te nemen. Ook strookt de snelle toename van bezoekers na corona niet met landelijke verwachtingen. De commissie vindt dat teveel op aannames gebaseerd en mist een duidelijke cijfermatige vertaling en toelichting als onderbouwing. Afgezet tegen de ambitieuze inhoudelijke plannen brengt de begroting risico's met zich mee waar geen alternatieven voor zijn geschetst. Dat doet afbreuk aan de haalbaarheid van het plan.

Daarnaast blijft de slechte financiële positie als een dreiging aanwezig. De commissie vindt de zakelijke kwaliteit daarom nog niet toekomstbestendig. Het positief exploitatieresultaat is marginaal ten opzichte van de totale begroting, het Muziekgebouw reflecteert daarop in een toelichting op de begroting. De organisatie onderkent zelf ook dat het negatief eigen vermogen maar heel langzaam wordt ingelopen en dat dit niet de beste oplossing is om het tekort weg te werken. Het blijft daardoor een risico dat volgens de commissie in elk geval voor de subsidieverstrekker / stakeholders goed inzichtelijk gemaakt moet worden om een oplossing te vinden.

Om de vernieuwing te realiseren kijkt het Muziekgebouw ook naar de eigen organisatie. Nieuwe medewerkers zoals een fondsenwerver zijn in de plannen opgenomen. Een duidelijke totaalvisie op hoe het Muziekgebouw 3.0 organisatorisch te realiseren ontbreekt. De commissie kan niet beoordelen of de juiste

functies en expertise aanwezig zijn. Een organogram zou in dat opzicht veel informatie kunnen verschaffen, maar ontbreekt bij de aanvraag.

De organisatie onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. Voor Diversiteit & Inclusie heeft het Muziekgebouw duidelijk wel naar doelgroepen gekeken, maar nog niet naar de eigen organisatie: qua samenstelling is de RvC erg homogeen.

Tenslotte wil de commissie vermelden dat ze de aandacht voor duurzaamheid in relatie tot het runnen van het gebouw in dit plan zeer positief vindt.

Publiekswerking

De commissie vindt dat uit de aanvraag duidelijk blijkt dat het Muziekgebouw laagdrempelig wil zijn en aanbod en publiek dicht bij elkaar wil brengen. Dat wil de organisatie bereiken door de toegankelijkheid van het gebouw te vergroten en doelgroepen beter te leren kennen en te betrekken bij de programmering. De cultuurraad is enthousiast over deze ambitie.

Voor de uitvoering zet het Muziekgebouw in op verschillende passende, maar losse acties, zoals de Sprintkaart en de inzet van ambassadeurs. De organisatie volgt daarbij succesvolle voorbeelden die zich in andere steden al hebben bewezen. Het is volgens de commissie positief dat het Muziekgebouw dat nu voor Eindhoven oppakt, maar ze vindt de publieksbenadering mager uitgewerkt. De nauwere samenwerking van afdelingen programmering en marketing is een goede stap, maar ze mist een overkoepelende en samenhangende strategie waarin doelgroepen explicieter worden benoemd en gekoppeld aan een aanpak om ze te bereiken. Een activiteitenplan dat zo nadrukkelijk op publiek is gericht vraagt volgens de commissie om een uitgebreid marketingplan. Dat is volgens haar nodig om de grote stappen op het gebied van inclusiviteit te realiseren en impact waar te maken.

Lokaal belang

De commissie is overtuigd van het belang van het Muziekgebouw voor de stad en regio. De concertzaal heeft een duidelijke functie en plaats in de stedelijke culturele infrastructuur. De uitvoering van de nieuwe plannen draagt bij aan de versteviging van deze positie. De programmalijn 'place to make', met plannen voor de realisatie van muziekstudio's en werk- en maakruimtes, is van belang voor lokale makers.

Het Muziekgebouw benoemt daarvoor relevante samenwerkingspartners. De commissie onderschrijft dat samenwerking met CKE en PopEi zeker bij kunnen dragen aan het invullen van de ambities op programmalijnen gericht op jonge makers. En samenwerking met de Effenaar kan een versterking voor het muziekaanbod in Eindhoven betekenen. De inhoudelijke programmatische betrokkenheid van essentiële partners blijft echter onduidelijk. De commissie vraagt daarom aandacht voor de positionering van het Muziekgebouw in de muzieksector en een reflectie op samenwerkingsverbanden.

Cultuureducatie en/of participatie

Het beleid van het Muziekgebouw bevordert cultuureducatie en/of – participatie.

De commissie vindt het een goede stap dat het Muziekgebouw haar faciliteiten en netwerk in wil zetten om met partners als CKE en PopEi de cultuureducatie te versterken. De programmalijnen 'place to make' en 'place to grow' bieden kansen voor de ontwikkeling van jonge makers, van leerlingen van muziekscholen tot conservatoriumstudenten. In relatie tot de ambities zou educatie van de commissie meer aandacht mogen krijgen door ook het primair en voortgezet onderwijs te betrekken. Een dergelijke bredere invulling heeft volgens de commissie meerwaarde, het betekent immers een investering in publieksopbouw met effect voor de lange termijn.

Samenwerking en samenhang

Het beleid van het Muziekgebouw bevordert samenwerking en samenhang binnen de culturele sector en in het bijzonder binnen haar discipline.

Het Muziekgebouw vervult een duidelijke functie in de culturele infrastructuur. De organisatie gaat verschillende samenwerkingsverbanden aan. De commissie heeft vertrouwen in de keuze van samenwerkingspartners maar vraagt meer aandacht voor de uitwerking van de samenwerkingen. Zie hiervoor ook het advies bij lokaal belang.

Functie specifieke eisen

Het Muziekgebouw voldoet volgens de commissie aan de functie specifieke eisen.

Advies

Gelet op bovenstaande overwegingen en rekening houdend met het vastgestelde subsidieplafond adviseert de Cultuurraad de aanvraag te honoreren voor het gevraagde bedrag van € 13.970.430,00 voor de periode 2022-2024.

Er is veel waardering voor de beschreven koers en de stappen die het Muziekgebouw wil zetten. Op cruciale punten (artistieke vertaalslag, relatie inhoud – financiën en invulling van de organisatie) mist de commissie nog een duidelijke uitwerking. Er is echter voldoende vertrouwen dat de organisatie dit de komende periode op zal pakken.